

Beste begeleider,

Wat goed dat je tijd vrijmaakt om jongeren te begeleiden bij het lezen van de boeken uit de KJV lijst. Wat goed. Schitterend eigenlijk. Bedankt!

Weet het jurylid hoe belangrijk zijn taak is?

Lezers vinden het boeiend om te horen hoe de boekenlijsten tot stand komen. Vertel hen hoe volwassenen boeken lezen, verslagen opmaken, discussies voeren. Men gaat niet over één nacht ijs. Juryleden horen dit te weten.

Ik blijf maar herhalen hoe belangrijk de taak van een jurylid is. Ook dat het een voorrecht is om je eigen keuze mee te geven, los van wat volwassenen vinden. Dat de lezers zorgen voor 'de kers op de taart', voor 'de mooiste prijs die een auteur zich kan wensen', nl. de prijs van de Kinderjury. Daarom heeft KJV juryleden nodig die hun taak serieus nemen. En een goed jurylid...

mijn stokpaardjes...

- Een goed jurylid begint zijn betoog met "Ik vind...". Wie met "Ik vind..." begint, toont meteen ook respect voor de mening van de ander.
- Een goed jurylid onthoudt de titel van het boek, de naam van de auteur en van de illustrator (test de lezers hier vaak op).
- Een goed jurylid leest elk boek uit, ook als het niet bevalt.

Ik herhaal... ☺

organisatie

- Waar? bijeenkomsten die in de bib doorgaan, bieden veel extra mogelijkheden. In Wevelgem hebben we een knus lokaal (met niveauverschillen, kussens) dat via een glazen wand verbonden is met de bib. Met extra mogelijkheden bedoel ik dat je de lezers regelmatig een zoekopdracht kan geven waarbij ze andere boeken leren kennen, een boek kunnen opzoeken waarover ze iets te vertellen hebben,...
- Veel lezers? Werk met 2 of 3 praatstoelen.
- Weinig lezers? opstelling naar keuze
- Jonge lezers of oudere lezers? Pols naar interesses en pas je activiteiten aan.
- Iedereen leest tegelijk hetzelfde boek
(zo was het bij mijn leesgroep in Oudenaarde – groep 2)
In de werkmodellen vind je heel wat ideeën om aan de slag te gaan. Zoek eerst uit wat jouw lezers leuk vinden en zorg voor activiteiten die hen aanspreken. Dat kan aan de hand van een stellingenspel (als de meeste lezers aangeven dat ze niet graag knutselen, zou ik geen knutselactiviteiten voorzien). Je kan natuurlijk ook activiteiten opsplitsen naargelang de interesses. Terwijl de ene groep discussieert, gaat de andere groep knutselen.
- De lezers lezen verschillende boeken per periode (zo is het in mijn leesgroep in Wevelgem – groep 4):
Wat ik eerst als een 'probleem' zag, vind ik nu de ideale manier van werken. Het grote voordeel is dat je erg breed kan gaan in je discussies over lezen en – na enkele bijeenkomsten – nog materiaal over hebt (cfr. de werkmodellen) om verder te verdiepen en uiteindelijk toch boek per boek te bespreken.

B R E E D L E Z E N ? Wat?! Hoe?!

Sowieso trek ik altijd de discussies open naar andere boeken. Want dat is toch iets wat ik wil bereiken, dat de lezers goesting krijgen in andere boeken en dat ze weten waar ze informatie kunnen vinden. Wat voor een volwassen veellezer vanzelfsprekend is, blijkt voor jonge lezers toch nog heel vaak een 'openbaring'. Ik spreek uit ervaring! Daarom ook geef ik na elke bijeenkomst iets mee aan de lezers (websites over boeken, citaten over boeken en lezen, het mailadres van een auteur waarin ze geïnteresseerd zijn, mooie zinnen die ik bijeensprokkel, boekenleggers die je krijgt in de boekhandel, gedichten over boeken en lezen, een lijst met boeken die ik mooi vind, een lijst van boeken / mooie zinnen die door de lezers getipt werden tijdens de bijeenkomsten,...)

Evalueer dit. Wat gebeurt er met de zaken die de lezers meekrijgen? Belanden ze bij het oud papier of in een kadertje boven hun bed,...? Vraag ernaar. Ook dat kan erg uiteenlopende reacties en dus boeiende gesprekken opleveren.

Vertel, lezer.

Leid, begeleider.

- Wees niet gauw tevreden als begeleider. Herhaal vaak hoe belangrijk de taak van een jurylid is, altijd weer. Als een soort vriendelijke 'stok achter de deur'. Verwacht degelijke argumenten, vraag door. Vang zaken op waarover (later) gediscussieerd kan worden. Juich het toe als je merkt dat de lezers van mening durven verschillen. Zeg hen dit ook. Maar zie er streng op toe dat dit op een respectvolle manier gebeurt. ("Ik vind...".) Vorm samen met de lezers een mondeling besluit over elk boek om na te gaan of iedereen elkaar goed begrepen heeft, of iedereen uitverteld is, alles gezegd kreeg.
- Houd hierbij in het achterhoofd wat aan bod kan komen: personages, schrijfstijl, thema's, originaliteit, illustraties, sfeer, fantasie-elementen, open einde, boek uit een reeks, gelaagdheid, verschillende verhaallijnen, de verteller, lay-out, kaft, formaat van het boek, ... of vraag stap voor stap wat de lezers vinden over de personages, de schrijfstijl, ... enz.
- Merk je dat jouw juryleden wat hulp kunnen gebruiken bij het verwoorden van hun mening? Stel een rooster op met woorden die ze kunnen gebruiken. Probeer om zoveel mogelijk woorden uit het rooster te gebruiken in een discussie, laat plaats over waarin ze zelfbedachte woorden kunnen noteren,...
- Stimuleer de lezers om niet steeds dezelfde begrippen te gebruiken. Stel daartoe een rooster op met synoniemen. Vraag om tijdens een discussie geen gebruik te maken van 'mooi', 'spannend', 'grappig', ... maar om een synoniem te gebruiken. Wie vindt zelf nog synoniemen?

Wees nieuwsgierig. Maak nieuwsgierig.

Vertel. Vertel. Vertel.

Ken je een auteur die op de lijst staat? Herken je illustraties? Hoe ziet de boekenlijst eruit voor de leesgroep voor / na jullie? Zijn er daarbij boeken die je aanspreken? Vertel. Durf je boeken lezen die voor jongere / oudere lezers bedoeld zijn? Kent iemand van jullie boeken voor volwassenen?

Waar vinden jullie informatie over boeken? Wie heeft zin om een mail te sturen aan een auteur, illustrator? Wat wil je vragen of vertellen?

Tussen de lezers zal je vaak ook *schrijvers* en *tekenaars* vinden. Ga ernaar op zoek.

Verzamel! Zet aan tot verzamelen. Toon. Hang uit. Deel uit. Lees voor. Laat voorlezen.

Kortom... Dompel onder en blij geloven dat jouw inbreng kan zorgen voor een *olievlekeffect*:

mooie zinnen, boekenleggers, affiches, auteursinfo, recensies, krantenartikelen over boeken, leestijdschriften, illustraties (cfr. kalenders van uitgeverijen), websites (als je de mogelijkheid hebt om die te bekijken)

En opnieuw heb je 'voer' voor een boeiend gesprek.

Help!

- Er is een lezer die nooit iets zegt.

Maak je geen zorgen. Laat deze lezer maar luisteren dan. Misschien heeft hij daaraan genoeg. En wie weet? Vraag eens wie het leuk vindt om een verslag te schrijven. Net die lezer kan op deze vraag enthousiast knikken en ietwat verlegen vertellen over het boek dat hij al geschreven heeft (heb ik echt meegemaakt.) Wil deze schrijver uit jouw groep misschien een verslag schrijven over de bijeenkomsten om uit te hangen in de bib?

- Er is een lezer die altijd het woord wil hebben.

Hier kan het systeem van de praatstoel(en) of een zandloper de oplossing zijn. Zo kan je iedereen aan bod laten komen. Wees ook blij met zo'n enthousiaste lezer. Misschien maakt hij thuis graag een opname waarin hij over het betreffende boek vertelt. Leuk om op de website van KJV te plaatsen.

- Er is een lezer die geen betrokkenheid toont.

Wie ligt/hangt daar een beetje buiten de groep een strip te lezen tijdens elke bijeenkomst? Ligt dit aan jou, beste begeleider? Vast niet. Houdt dit kind van illustraties? Van tekenen? Vraag ernaar.

Misschien wil deze lezer wel een leuke affiche maken over een boek, over KJV,...

Toch geen zin in? Als hij maar zijn werk als jurylid goed doet dan.

Juf Els?

ben ik op het werk. In de Kinderjury ben ik gewoon Els. Ik probeer de bijeenkomsten zo weinig mogelijk schools te houden. Wie de moeite doet om te komen, doet al zoveel.

Elk jurylid heeft zijn waarde. Of hij nu enthousiast, stil, haantje-de-voorste, betrokken, afwachtend, onzeker, nieuwsgierig, ... is. Elk jurylid mag er zijn. Spreek over elk van hen waardering uit.

Maar als het op boeken uitlezen, grondig argumenteren en respect voor anderen aankomt, wees dan streng. Vasthoudend streng.

Ik wou ik wou dat ik papier was.
Ik wens mezelf van dik karton.
Ik wou ik wou dat ik je boek was.
Ik wou dat je me lezen kon.
Ik wou ik wou dat ik een kaft had.
Ik wens mezelf een sprookje groot.
Ik wou ik wou dat ik je boek was.
Ik wil zo graag bij jou op schoot.

Pili Mandelbaum

stellingenspel

Met een stellingenspel kom je aan het begin van een leesjaar al veel te weten over je lezers.

Hieronder enkele stellingen die je kan gebruiken (aan te passen en uit te breiden naargelang de

leeftijd van de lezers) Je legt of hangt 3 kaarten uit: AKKOORD NIET AKKOORD GEEN MENING

Je leest een stelling en de lezers gaan bij één van de kaarten staan.

STELLINGEN OVER BOEKEN EN LEZEN

Ik heb altijd graag boeken gelezen.

Ik lees nu liever boeken dan vroeger.

Ik hou het meest van non-fictie.

Ik hou het meest van fictie.

Ik leen vaak boeken uit.

Ik leen nooit boeken uit.

Ik hou van dikke boeken.

Elke auteur verdient een tweede kans (als een boek tegenvalt, lees ik er toch nog één van dezelfde auteur).

Lezen vind ik leuk, een verslag schrijven vind ik moeilijk.

Lezen vind ik leuk, een verslag schrijven doe ik graag.

Ik zou graag knutselen rond de boeken die we lezen.

Soms lees ik een boek niet helemaal uit.

Ik voel me 'rijk' als ik uit de bib kom.

Zo graag lees ik nu ook weer niet, maar mijn ouders willen dat ik kom.

STELLINGEN OVER DE TE LEZEN BOEKEN

Hierbij leg je alle boeken op een afstand van elkaar. De lezers krijgen de tijd om de kaften te bekijken en de achterflap te lezen voordat de begeleider de stellingen leest. Bij elke stelling kiest de lezer een boek.

Op het eerste zicht spreekt de inhoud van ... mij het meest aan.

Deze kaft vind ik het mooist.

Misschien wordt dit het winnend boek.

Ik heb totaal geen zin om dit boek te lezen.

Aan dit boek wil ik meteen beginnen.

Zo'n soort boek heb ik nog nooit gezien.

Dit boek ziet er te gemakkelijk uit voor mijn leeftijd.

Dit boek vind ik te dik.

Observeer de lezers goed. Stimuleer hen om eigen keuzes te maken. Prijs hen als ze dit doen. Geef hen de kans om hun keuze toe te lichten.